

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za državno ureditev

Številka: 700-01-4/2020/10
Ljubljana, 28. 4. 2020

EPA 1121-VIII

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je, na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 – ZFDO-F in 81/18 – odl. US) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15 in 55/20), sprejela naslednje

M n e n j e

k Dopolnjenemu predlogu zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o začasnih ukrepih v zvezi s sodnimi, upravnimi in drugimi javnopravnimi zadevami za obvladovanje širjenja nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19) (ZZUSUDJZ-A) - nujni postopek.

Komisija za državno ureditev (v nadaljevanju: komisija) je na 10. izredni seji 24. 4. 2020 obravnavala Dopolnjen predlog zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o začasnih ukrepih v zvezi s sodnimi, upravnimi in drugimi javnopravnimi zadevami za obvladovanje širjenja nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19) (ZZUSUDJZ-A), ki ga je pripravil Odbor Državnega zbora za pravosodje na 19. nujni seji 23. 4. 2020.

Komisija **podpira** Dopolnjen predlog zakona.

Predstavnika Ministrstva za pravosodje in Ministrstva za javno upravo sta na komisiji predstavila novelo zakona. Pojasnila sta, da so bili ob obravnavi predloga zakona na Odboru Državnega zbora za pravosodje sprejeti amandmaji koalicijskih strank, ki so upoštevali pripombe Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora in s katerimi se Vlada strinja. Novela Zakona o začasnih ukrepih v zvezi s sodnimi, upravnimi in drugimi javnopravnimi zadevami za obvladovanje širjenja nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19) sledi dvema ciljema in sicer, da se v prehodnem obdobju omogoči takšne ukrepe, ki so usmerjeni v preprečitve širjenja virusne okužbe, varovanje zdravja in življenja ljudi, hkrati pa se zagotovi delovanje posameznih državnih organov, organov samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil, ter zagotavljanja izvajanje pravic in obveznosti. Glede na umirjanje situacije z epidemijo je treba na vseh področjih, torej tudi na področju sodnih in upravnih postopkov, stopiti v fazo izhodne strategije in postopnega zagona sodnih in upravnih organov.

Vlada zato želi, da začne sodstvo delovati čim bolj široko, ob izpolnitvi vseh pogojev za njegovo varno delovanje, kot tudi varno udeležbo strank v postopkih. Ministrstvo za pravosodje je izpostavilo, da so v času omejitev delovanja sodstva in upravnih

organov lahko še posebej oškodovane najšibkejše stranke oziroma tiste stranke, ki nimajo stalnega dostopa do kvalificiranega pravnega svetovanja in zastopanja. Novela omogoča, da bodo sodišča lahko odločala in vročala pisanja tudi v zadevah, ki se ne obravnavajo kot nujne, kar pa bo skladno s 3. členom ZZUSUDJZ pomenilo, da roki v teh zadevah ne tečejo, razen če gre za sodne zadeve, ki se obravnavajo kot nujne.

Novela prav tako prinaša spremembe povezane s postopki zaradi insolventnosti, katere Zakon o sodiščih šteje med nujne zadeve, vendar je predsednik Vrhovnega sodišča RS v skladu s pristojnostjo, ki mu jo daje 4. člen ZZUSUDJZ, v odredbi z dne 30. 3. 2020 določil, da se štejejo za nenujne zadeve. Po določbi tretjega odstavka 121. člena Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju v postopkih zaradi insolventnosti jih tisti, ki zamudi rok ali izostane z naroka, na katerem bi moral dati ali vložiti predloge, izjave in ugovore, po poteku roka ali koncu naroka ne more več vložiti. V noveli je zato predlagana možnost vložitve vloge tudi po preteku časa, kar bo lahko vplivalo na odločitev predsednika Vrhovnega sodišča RS pri presoji ali postopke zaradi insolventnosti uvrsti oziroma določi nazaj med nujne postopke, saj nova predlagana ureditev, glede na razmere v državi, strankam v teh postopkih omogoča učinkovito izvajanje in varstvo njihovih pravic. Kljub morebitni zamudi roka lahko vlogo, izjavo, ugovor ali listino podajo tudi po roku, ker to ne zavleče postopka, saj sodišče odločbe še ni izdalo. S tem se prepreči, da bi za stranko nastopile neugodne posledice zaradi zamuda roka, če je razlog oziroma vzrok za zamudo roka epidemija COVID-19.

Predstavnica Ministrstva za javno upravo je pojasnila, da novela na področju upravnih zadev omogoča vročanje odločb, sklepov in drugih dokumentov tudi v nenujnih zadevah. Zaradi še vedno prisotne nevarnosti širjenja virusne okužbe se v teh zadevah predlaga vročanje z vložitvijo v hišni predalčnik, poštni predal ali v elektronski predal, saj tako ne bo prihajalo do stikov med vročevalcem in naslovnikom.

Novela omogoča še izvedbo ustnih obravnav tudi v nenujnih zadevah (sedaj le v nujnih), organ pa mora pri tem poskrbeti, da ne bo prihajalo do možnosti širjenja virusne okužbe in tako zavarovati zdravje in življenje udeležencev postopka.

* * *

Komisija se je strinjala, da je treba ob upoštevanju trenutne strokovne ocene v zvezi s širjenjem virusne okužbe COVID-19 počasi začeti z vzpostavitvijo pogojev za vodenje postopkov v sodnih, upravnih in drugih javnopravnih zadevah, pri čemer se zaradi postopkov ne sme povečati možnost širjenja virusne okužbe in ogrožati zdravje in življenje udeležencev.

V razpravi je bilo opozorjeno na predloge oziroma amandmaje Odvetniške zbornice Slovenije v zvezi s predlagano novelo. Trenutna epidemija je pokazala, da bi bilo treba sprejeti določene rešitve o uporabi tehničnih sredstev za opravljanje posameznih procesnih dejanj ali izvedbo narokov na sodiščih. Po mnenju Odvetniške zbornice Slovenije bi se zaslišanja osumljencev lahko opravljala preko videokonferenc, kar bi omogočilo, da se izvedejo vsa opravila, hkrati pa bilo

poskrbljeno za varovanje zdravja vseh udeležencev. Seveda pa bi bilo treba v primeru videokonferenc osumljencu pred zaslišanjem omogočiti pogovor z zagovornikom preko nenadzorovanih telekomunikacijskih sredstev. Uvedba sodobnih tehnologij (videokonference, elektronska pošta, mobilni telefoni...) bi lahko tudi v nenujnih kazenskih zadevah poskrbela za normalno delovanje sodišč in izvajanje postopkov. Za izvedbo takšnih postopkov pa je nujno uvajanje tehničnih možnosti za sodelovanje državnega tožilca in zagovornika na sodiščih preko videokonferenc in brez njihove fizične navzočnosti. Predstavnik Ministrstva za pravosodje je poudaril, da se ministrstvo zaveda, da je treba v delo uvajati nove tehnologije. Zato je bila določena oprema že namešča v nekatere institucije, kot npr. Zavod za prestajanje kazni Koper in Zavod za prestajanje kazni Ljubljana in je bila že v uporabi.

Komisija pozdravlja odpiranje delovanja sodišč na področju nenujnih zadev, saj ni potrebe, da stojijo npr. postopki izvršbe ali področje zemljiške knjige, ki se lahko opravijo brez ustnih obravnav, seveda pa lahko le vsako posamezno sodišče, ki pozna svoje kadrovske, tehnične in prostorske možnosti oceni ali lahko izvede naroke, saj mora biti vse podrejeno varovanju zdravja in življenja udeležencev v postopkih. Predstavnik Ministrstva za pravosodje je poudaril, da se vsi zavedajo, da sodišča ne smejo predolgo delovati v zelo omejenem obsegu, saj to lahko ponovno povzroči sodne zaostanke, ki so jih sodišča v preteklih letih uspela v večji meri odpraviti.

Na komisiji je bila razprava tudi o predlogu Odvetniške zbornice Slovenije, da bi bila nujna celovita ureditev elektronskega poslovanja sodišč, saj sedaj še vedno skoraj celotno poslovanje sodišč in udeležencev v postopkih poteka preko fizičnih poštnih storitev. Ob ustreznih zakonskih spremembah bi lahko veliko poslovanja potekalo preko elektronske pošte.

V razpravi je bilo večkrat poudarjeno, da je treba tudi v teh zaostrenih pogojih strankam v sodnih postopkih zagotoviti vse procesne pravice.

Komisija je na koncu še poudarila, da mora biti v primeru, da se obravnave opravljajo v živo, poskrbljeno za zaščitna sredstva vseh udeležencev in za druge varnostne ukrepe na sodiščih - zračenje, ustrezna razdalja med udeleženci, itd.

Rajko Fajt, l.r.
predsednik